

forpagte dem enten paa 50 Aar eller derover eller ogsaa paa to Personers Livstid. Det er nu min Mening, at naar Aarsagen til en saadan Lovs Fremkomst er høvet, saa burde ogsaa Loven selv høves. Man er imidlertid ikke hidtil gaaet denne Vej, og den Vej, man er gaaet, har det været vanffeligt nok at gaae. Det er ikke værd, idetmindste ikke for en Mand med mine Kræfter, at prøve paa at bryde en ny Vej, jeg er nødt til at holde mig i det Spor, som allerede er betraadt isorveien, naar jeg vil forsøge paa at give Thinget Leilighed til at afhjælpe et Onde, som truer en talrig Klasse af Medborgere. — Jeg har allerede, da jeg forelagde Lovforslaget for det høitærede Thing, gjort opmærksom paa de Grunde, som bragte mig til netop nu at fremlægge det, og jeg gjorde tillige Rede for, hvorfor jeg turde paatage mig at fremlægge Forslaget, uagtet jeg erkjendte mine Kræfters Svaghed ligeoverfor denne Opgave; men jeg har tillige gjort opmærksom paa, at det, der væsentlig var at gjøre, var at bringe Lovforslaget frem, fordi det havde faaet en saa altsidig Behandling og saa ofte var gjenemgaaet af Folkethinget, at det saa at sige var et Product af Folkethinget selv. Jeg skal i dette Dieblit indskrænke mig til nogle ganske faa Bemærkninger, følgende det Fodspor, som eet af de ærede Medlemmer af Thinget, som i sin Tid, for 10 Aar siden, forelagde dette Lovforslag, betraadte, da han forelagde det i det daværende Folkething. At fordybe mig i, om Selveiendom er at foretrække for Fæstevæsen, eller om de Principer, der netop ere gjorte gjældende i denne Lov, ere de meest heldbringende, eller andre slige Ting, skal jeg ganske undlade, fordi jeg anseer det for overflødigt. Jeg troer, at det er en Nødvendighed, at der findes en Afløsning Sted af det tilbagestaaende Fæstevæsen, og det er naturligtvis den Hovedgrund, hvorfor Forslaget fra min Side er fremkommet. Det vilde jo ogsaa være besynderligt, om et Land som Danmark, der for 100 Aar siden gjennem sin Regjering har udtalt sig for Dnsfæltigheden af en saadan bedre Besiddelsesform for Bondejords-Brugere, ikke skulde søge den fremmet i vor Tid, hvor der i andre Lande er gjort saa overordentlige

Fremffridt, at vi nu endog saa staae tilbage for dem; det forekommer mig dog, at vi burde holde Skridt med de andre Lande i saa Henseende, da vi tidligere ere gaaede forud for dem. — Jeg skal iøvrigt endnu bemærke, at jeg ikke har det Haab, at Fæstevæsenet saaledes i sin Heelhed strax kan komme til Afløsning; det Høieste, jeg turde haabe, var, at Regjeringen dog engang vilde tage sig for at efterfølge den Opfordring, som i 1769 er stillet med Hensyn til de offentlige Godser, og jeg vil i saa Henseende bemærke, at jeg ogsaa antager, at Fideicommissgodser og Stamhuse burde falde ind under Afløsningen, uagtet de ikke udtrykkelig ere nævnte i den omtalte Forordning, idet dog Staten paa en ganske særegen Maade er indblandet i Forholdet til disse Godser, der ikke ere i Hænderne paa virkelige Eiere, men kun paa Besiddere eller Brugere. Men jeg siger: Jeg har ikke dette Haab. Desto vigtigere er det, at der er et taaleligt Forhold tilstede for dem, der blive under Fæstebaandets Tryk. Nu er der vel i Aaret 1861 den 19de Februar givet en Lov, som gaaer ud paa at tage Forholdsregler for at afflasse det Hazardagtige, som var ved det tidligere Livsfæstevæsen til Fordeel baade for Fæster og for Godseier, men denne Lov benyttes paa en saadan Maade, at der, uagtet den nu bruges, dog, kan jeg sige, paa flere ikke smaa Fæstegodser her i Landet er en overordentlig Misforntielse med Fæstevæsenets Tilstand. Nu er denne Lov jo ikke givet for den Fæster, som er i Fæstebesiddelse, og en Deel af den Misforntielse, der er tilstede, er efter min Mening ogsaa ligefrem opstaaet paa Grund af Misforntaelse. Juridisk vil man ikke kunne komme Godseierne tillivs for visse af de Ting, der foretages, ihvorvel de ere i høi Grad stridende mod den Opfattelse af Fæstevæsenet, som har Hævd i Befolkningens hele Tænkemaade; men ikke desto mindre er Misforntielsen tilstede, og dette er et Uheld. Men der foretages ogsaa Skridt af Godseierne netop i Henshold til denne Lov og ved Fremdragning af § 11 i Fredn. 15de Juni 1792, som idetmindste efter min Mening ere tvivlsomt lovlige, om de ikke ere ulovlige. Jeg skal i denne Henseende gjøre opmærksom paa,